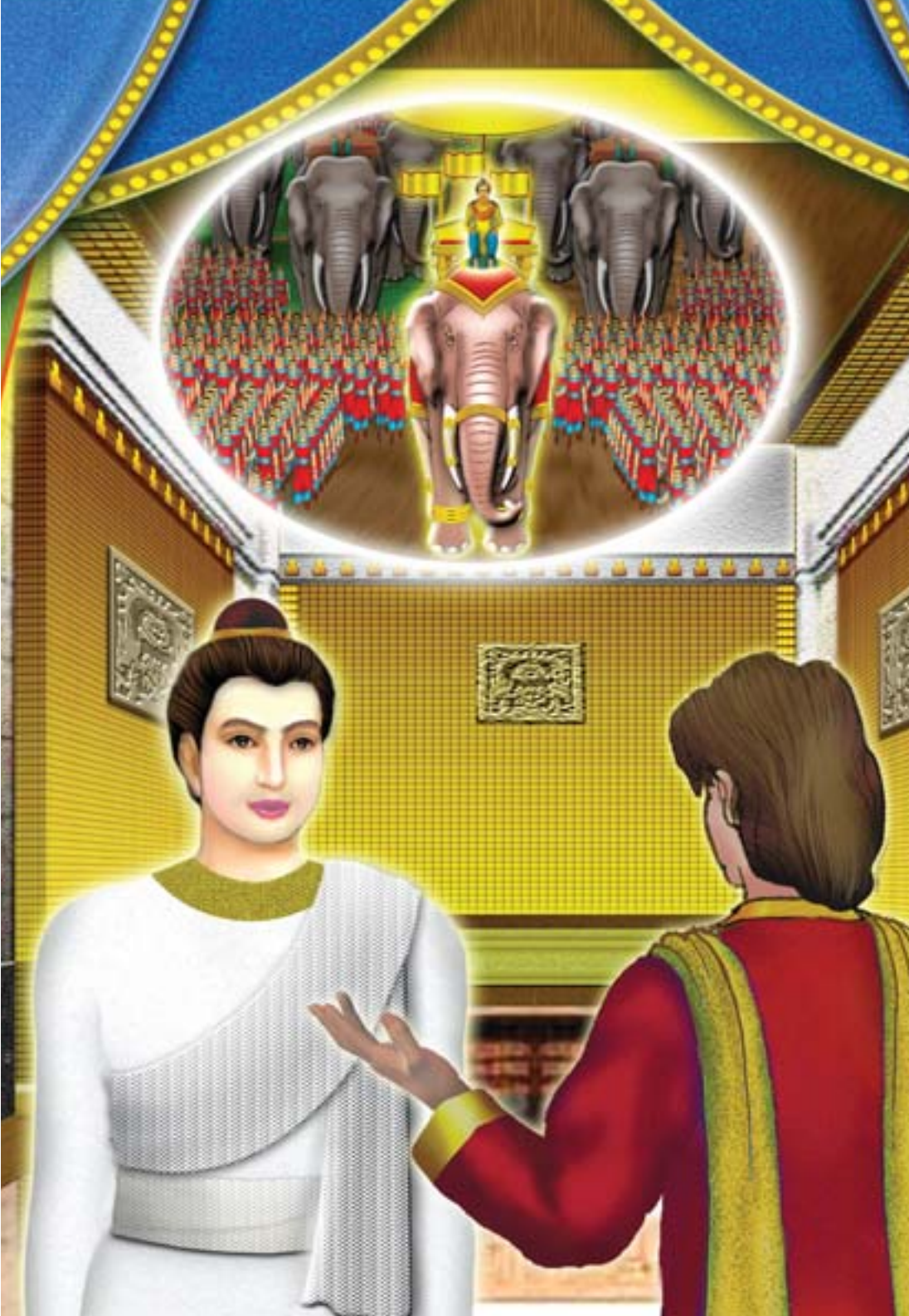

ปัจเจกพุทธานุส

ผู้ยังลงในความเพียรในกาลก่อนย่อมมีอานิสงส์ ๕ ประการเหล่านี้ คือ ๑. ทำให้ได้บรรลุพระอรหัตตผลในปัจจุบัน ๒. ถ้ายังไม่ได้บรรลุพระอรหัตตผลในปัจจุบัน ย่อมให้บรรลุพระอรหัตตผลในเวลาใกล้จะตาย ๓. ถ้าไม่เป็นอย่างนั้น จะเป็นเทวบุตรบรรลุพระอรหัตตผล ๔. ถ้าไม่อย่างนั้น จะเป็นจิปปาภิญญาตรัสรู้ได้เร็ว ในเมื่ออยู่ต่อพระพักตร์พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ๕. ถ้าไม่เป็นอย่างนั้น ในภพสุดท้ายจะเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า

ปัจเจกพุทธภูมิ

๓๘๓

หากเราท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ เราจำเป็นต้องมี
เครื่องอำนวยความสะดวกสบายในระหว่างการเดินทาง จะได้
ท่องเที่ยวอย่างสนุกสนานไร้กังวล ในทำนองเดียวกันการเดินทาง
ไปสู่สัมปรายภพ หรือเดินทางไปสู่อายตตนิพพาน ก็จำเป็นต้อง
มีเสบียง คือ บุญ ไหว้หล่อเลี้ยงกายและใจ บุญที่ทำได้แล้ว
ในภพชาตินี้ จะส่งผลเป็นรูปสมบัติ คุณสมบัติและทรัพย์สมบัติ
ในภพชาติเบื้องหน้า ทำให้เราดำรงชีวิตและสร้างบารมีได้อย่าง
สะดวกสบาย บุญจึงเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุด สำหรับการเดิน
ทางไกลในสังสารวัฏ ฉะนั้นเราจึงควรชวนช่วยหาบุญใส่ตัว
ให้ได้มากที่สุด

พระลัมมालัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ชัคควิสาณสูตร ว่า

“ผู้ยังลงในความเพียรในกาลก่อนย่อมมีอานิสงส์ ๕
ประการเหล่านี้ คือ ๑. ทำให้ได้บรรลุพระอรหัตตผลในปัจจุบัน
๒. ถ้ายังไม่ได้บรรลุพระอรหัตตผลในปัจจุบัน ย่อมให้บรรลุ
พระอรหัตตผลในเวลาใกล้จะตาย ๓. ถ้าไม่เป็นอย่างนั้น จะ
เป็นเทวบุตรบรรลุพระอรหัตตผล ๔. ถ้าไม่อย่างนั้น จะเป็น
ชิปปาภิณฺญาตรัสรู้ได้เร็วในเมื่ออยู่ต่อพระพักตร์พระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย ๕. ถ้าไม่เป็นอย่างนั้น ในภพสุดท้ายจะเป็นพระ-
ปัจเจกพุทธเจ้า”

ปัจเจกพุทธภูมิ

๓๘๘

อานิสงส์ ๕ ประการที่ยกขึ้นมากล่าวนี้ ประการเหตุที่พระอานนท์เคยได้รับฟังเหตุที่ทำให้ได้เป็นพระพุทธรเจ้าว่าอภินิหาร คือ การจะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะสำเร็จได้ เพราะการประชุมธรรม ๘ ประการ คือ ความเป็นมนุษย์ ๑ ความถึงพร้อมด้วยเพศ ๑ เหตุ ๑ การได้เห็นพระศาสดา ๑ การบรรพชา ๑ ความถึงพร้อมแห่งคุณ ๑ อธิการ ๑ และความพอใจ ๑

พระอานนท์สงสัยว่า “ความปรารถนาและอภินิหารของพระพุทธรเจ้าทั้งหลายเราก็เคยได้ยินแล้ว แต่เรายังไม่เคยได้ยินเรื่องราว การทำความปรารถนาของพระปัจเจกพุทธเจ้าเลย”

เมื่อมีปัญหาค้างคาใจ จึงเข้าไปทูลถามพระพุทธรองค์ และได้รับคำตอบว่า ธรรมดาพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยอภินิหาร ท่านยังลงในความเพียรที่เคยทำไว้ในปางก่อน ก็สามารถบรรลุปัจเจกโพธิญาณ และสั่งสมบุญไว้กับพระพุทธรเจ้าพระองค์ก่อนมา มาก ถึง ๒ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ กับ ธรรมดาว่า พระปัจเจกโพธิสัตว์ เมื่อท่านปรารถนาปัจเจกภูมิแล้ว จะได้มโนปณิธานที่พิเศษ คือ เหตุแห่งอภินิหาร ๕ อย่าง ได้แก่ ความเป็นมนุษย์ ความถึงพร้อมด้วยเพศ การเห็นท่านผู้ปราศจากอาสวะ อธิการ และความพอใจ ซึ่งรายละเอียดได้อธิบายไว้แล้วในเรื่องเส้นทางสู่ความเป็นพุทธะ เพราะฉะนั้น เมื่อท่านได้ทำอภินิหารไว้ดีแล้ว ย่อมจะได้อานิสงส์ ๕ อย่าง

ปัจเจกพุทธภูมิ

๓๘๕

ดังกล่าวข้างต้น

*หลวงพ่อมิต्तวอย่างเกี่ยวกับอานิสงส์ของการทำอภินิหาร ๕ อย่าง ที่ทำให้ได้บรรลुเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า เรื่องมีอยู่ว่า พระปัจเจกโพธิสัตว์ได้บำเพ็ญบารมีมาตลอด ๒ อสงไขย ๑๐๐,๐๐๐ กัป ได้บวชในศาสนาของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า **กัสสปะ** เป็นผู้อยู่ในป่าเป็นวัตรตลอด ๒๐,๐๐๐ ปี เมื่อท่านละโลกได้ไปบังเกิดในเทวโลกชั้นดุสิต ครั้นจุติจากเทวโลก ได้ถือปฏิสนธิในครรภ์ของพระอัคมรเหสีของพระเจ้าพาราณสี ได้รับการเฉลิมพระนามว่า **พรหมทัต** พระราชาทรงให้พี่เลี้ยง ๖๖ คนดูแล พระกุมารทรงเจริญด้วยสมบัติทุกอย่าง อีกทั้งทรงศึกษาและเป็นผู้แตกฉานในศิลปวิทยาทุกสาขา

เมื่ออายุได้ ๑๖ ชันษา พระกุมารได้อภิเษกและครองราชสมบัติ ทรงมีพระนคร ๒๐,๐๐๐ นคร ปราสาท ๒๐,๐๐๐ องค์ ช้าง ๒๐,๐๐๐ เชือก ม้า ๒๐,๐๐๐ ตัว รถ ๒๐,๐๐๐ คัน ทหารเดินเท้า ๒๐,๐๐๐ นาย นางสนมและหญิงนักฟ้อน ๒๐,๐๐๐ นาง และอำมาตย์ ๒๐,๐๐๐ คน พระเจ้าพรหมทัตทรงเจริญสมภาวิภาวนาควบคู่ไปกับการบริหารประเทศชาติบ้านเมือง ทำให้ได้บรรลุลูกอภิญญา ๕ สมบัติ ๘

ปัจเจกพุทธภูมิ

๓๕๐

วันหนึ่ง ขณะที่พระองค์กำลังประทับนั่งวิจฉัยคติ ทรงดำริว่า เสียงช้าง ม้า และเสียงของมหาชนเป็นอุปกิเลสแก่สมาบัติ ทำให้จิตไม่ตั้งมั่นเป็นสมาธิ จึงเสด็จขึ้นไปบนยอดปราสาท ประทับนั่งพิจารณาธรรมว่า เราจะเข้าสมาบัติก็ไม่อาจเข้าได้ บางครั้งสมาบัติก็เสื่อมไป บางครั้งก็ไม่ชัดเจนแจ่มใส เพราะความฟุ้งซ่านความเป็นห่วงเป็นใยในราชสมบัติ

พระราชาทรงสอนตัวเองว่า สมณธรรมนั้นประเสริฐมากกว่านักรบ ความสุขในราชสมบัติเพียงเล็กน้อยแต่มีโทษมาก

จากนั้น พระองค์ทรงมอบราชสมบัติให้อำมาตย์คนหนึ่ง เป็นผู้รักษาการ ทรงสั่งให้ปกครองราชสมบัติโดยธรรม แล้วเสด็จขึ้นสู่ปราสาท ตั้งใจนั่งสมาธิอยู่ตามลำพัง ไม่ให้ใครเข้ามารบกวน ยกเว้นผู้จะถวายน้ำสรงกับไม้ชำระฟัน และผู้นำพระกระยาหารไปถวายเท่านั้น

ต่อมาอำมาตย์ผู้รับมอบราชสมบัติประพฤติดิฉันในมเหสีของพระราชินี จึงถูกเนรเทศออกจากเมือง ได้ไปอาศัยพระราชาอีกเมืองหนึ่ง ภายหลังได้ยุแหย่พระราชาเมืองนั้น ให้เข้ามาตีเมืองของพระเจ้าพรหมทัต อำมาตย์ทั้งหลายได้กราบทูลพระเจ้าพรหมทัต แต่พระองค์ตรัสห้ามว่า

“อย่าเลย พวกท่านทั้งหลาย อย่าได้ลำบากในการ

ปัจเจกพุทธภูมิ

๓๕๑

ทำการรบเลย ให้พวกเขาเข้ามาเถิด เราจะเป็นผู้จัดการกับ
ข้าศึกด้วยตัวเราเอง”

เมื่อกองทัพของศัตรูได้ยกเข้ามาประชิดเมือง เหล่า
ทหารเอกพากันอาสาออกรบป้องกันเมือง แต่พระราชดำริส
ห้ามเช่นเดิม เพราะพระองค์ไม่ปรารถนาจะทำร้ายผู้ใด ทรงมี
จิตเต็มเปี่ยมไปด้วยความเมตตาอย่างยิ่งนัก

ต่อมาเมื่อข้าศึกยกทัพเข้ามาถึงในเมือง พระราชาทรง
ใช้อำนาจแห่งอภิญาสมาบัติ ปรากฏข้าศึกที่เข้ามาโจมตีได้
อย่างง่ายดาย และไม่ทรงทำร้ายพระราชและเหล่าทหารฝ่าย
ตรงข้ามแม้แต่คนเดียว พระเจ้าพรหมทัตทรงเห็นเสนาทั้งสอง
ฝ่าย อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ทรงดำริว่า หยดโลหิตแม้เพียง
แมลงวันตัวเล็กๆ ต้มได้ ก็ไม่มีแก่ใคร นั่นเป็นเพราะการตาม
รักษาจิตของเราคนเดียว ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวงจงมีความสุข
เถิด จงอย่ามีเวร จงอย่าเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

ทรงทำเมตตาภาวนาให้เกิดขึ้น แล้วทรงทำเมตตาภาวนา
เป็นบาท เริ่มต้นพิจารณาสังขารทั้งหลาย ในที่สุดพระองค์ก็
บรรลุปัจเจกโพธิญาณ ทรงบรรลุความเป็นสยัมภูในขณะที่ประทับ
อยู่บนคอช้างนั่นเอง

พวกอำมาตย์กราบทูลว่า “ข้าแต่มหाराช บัดนี้ถึงเวลา

ปัจเจกพุทธภูมิ

๓๕๒

เสด็จเข้าพระนครแล้ว พระเจ้าข้า”

พระเจ้าพรหมทัตตรัสว่า “ท่านทั้งหลาย เราไม่ใช่พระราช
เราชื่อว่าพระปัจเจกพุทธเจ้า”

พวกอำมาตย์ทูลว่า “พระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลายไม่ใช่
อย่างนี้ ถ้าพระองค์เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า ก็ต้องเป็นผู้มีผม
และหนวดยาว ๒ นิ้ว ทรงบริวาร ๘ พระองค์เป็นมหาราชของ
เหล่าทวยราชทั้งหลายต่างหาก พระเจ้าข้า”

พระราชาทรงเอาพระหัตถ์ขวาลูบพระเศียร ทันใดนั้นเอง
เพศकुหัสถ์ได้อันตรธานไป สมณเพศบังเกิดขึ้นแทน เป็นผู้ม
พระเกสาและพระมัสสุ ยาว ๒ นิ้ว ประกอบพร้อมด้วยบริวาร ๘
ประหนึ่งพระเถระมีพรรษา ๑๐๐ พระองค์ทรงเข้าจตุตถฌาน
เหาะขึ้นจากคอช้างไปสู่เวหาส ประทับนั่งบนดอกปทุม และให้
โอวาทแก้วหาชนว่า

“ท่านทั้งหลายควรวางอาชญาในสัตว์ทั้งหลาย ไม่ควร
เบียดเบียนกันและกัน อนึ่งความรักที่ยิ่งใหญ่ ย่อมมีในบุตริธิตา
ทั้งหลาย บุคคลเมื่อเกลียดชังความพลัดพรากจากสัตว์และ
สังขารอันเป็นที่รัก พึงเที่ยวไปผู้เดียวเหมือนนอแรด บุคคลย่อม
เป็นอยู่ตามสบายในทิศทั้งสี่และไม่เดือดร้อน ยินดีด้วยปัจจัย
ตามมีตามได้ ครอบงำอันตรายเสียได้ ไม่สะดุ้งหวาดเสียว

ปัจเจกพุทธภูมิ

๓๕๓

พึงเป็นผู้เที่ยวไปผู้เดียว เหมือนนอแรดเกิด” เมื่อท่านให้อิวาท แล้วได้เหาะไปสู่ภูเขาคันธมาทน์ตามปัจเจกพุทธประเพณี ที่ ประพฤติสืบต่อกันมา

นี่เป็นเส้นทางสู่ความเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าว่า การ บรรลุธรรมของท่านนั้น ไม่ได้ลำบาก เพียงแค่ได้คิดได้พิจารณา เห็นความไม่เที่ยงของสังขาร ก็สามารถบรรลุธรรมได้ด้วยตัวเอง ส่วนใหญ่ท่านจะอุบัติในตระกูลกษัตริย์ ตระกูลพราหมณ์หรือ ตระกูลคหบดี ที่เกิดในตระกูลชั้นล่างมีน้อยมาก เมื่อท่านบรรลุ ธรรมก็จะชวนชวายน้อย คือ ไม่ชวนชวายที่จะสอนคนอื่น ซึ่งเป็นธรรมชาติของพระปัจเจกพุทธเจ้า ส่วนพวกเรานั้นมี เป้าหมายอันยิ่งใหญ่ เป้าหมายที่จะไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม จึงจำเป็นต้องฝึกฝนอบรมตนเองทุกรูปแบบ เพื่อประโยชน์ต่อ ตัวเราและชาวโลก เพราะฉะนั้นเราจำเป็นต้องสร้างบารมีทั้ง ๓๐ ทศให้ครบถ้วนเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ จนกว่าบารมีของเราจะแกวรอบ สามารถแนะนำชาวโลกและสรรพสัตว์ทั้งหลายให้หลุดพ้นจาก สังสารวัฏ ไปสู่ที่สุดแห่งธรรมกันทุกคน

